

עמותה לילדים בסיכון

קורס עקרונות מודל ה-DIR

קורס "עקרונות מודל ה-DIR" מאורגן ומועבר על ידי ארגון DIR ישראל ומטרתו הקניית ידע תיאורטי בסיסי אודות המודל, רכיביו השונים וסוגי ההתערבויות המצויים בו. הקורס מיועד למטפלים מכל מקצועות הטיפול, מחנכים, משלבים, מדריכים, מנהלי מסגרות חינוכיות, הורים ובני משפחה של ילדים ונוער עם צרכים מיוחדים המעוניינים להכיר את המודל ואת עקרונותיו.

הקורס מהווה קורס חובה עבור המעוניינים להתקדם בתהליך ההכשרה של ארגון DIR ישראל.

מודל ה-DIR הינו מודל להערכה והתערבות טיפולית עבור ילדים עם צרכים מיוחדים. המודל מאגד בתוכו מרכיבי ידע מתחומי התפתחות שונים ומציע גישה כוללת-התפתחותית-רגשית. מטרת העל בעבודה על פי מודל ה-DIR היא לבנות בסיס רחב ועמוק של יכולות חברתיות-רגשיות-קוגניטיביות אשר יובילו להתפתחות, ללמידה ולהסתגלות. בבסיס תפיסת המודל עומד הצורך בזיהויים של מוקדי הכוח והאתגרים עבור כל ילד בתחומי ההתפתחות השונים. זיהוי מוקדי העניין של הילד, התחשבות באפיוניו הייחודיים והתייחסות אל מערכות היחסים המשמעותיות שלו, הם משתנים מהותיים המעצבים את ההתערבות הטיפולית.

מטרת הקורס, כאמור, הינה הקניית ידע תיאורטי בסיסי אודות מודל ה־DIR, תוך התייחסות לשלושת מרכיביו: ה־D (שלבים התפתחותיים־רגשיים), ה־I (פרופיל אינדיבידואלי), וה־R (מרכיב היחסים בהתפתחות).

במהלך הקורס נלמד על שלבי ההתפתחות בסולם ההתפתחות־רגשי על פי גרינשפן ווידר כפי שהם מתקיימים בהתפתחות תקינה ונתבונן על האופן בו הם מקבלים ביטוי בחדר הטיפול; נראה כיצד משפיע הפרופיל הסנסומוטורי על ההתפתחות ונדון במערכות הגומלין בין הפרופיל הסנסורי לפרופיל הרגשי; נסקור את מרכיב היחסים והקשר על פי המודל תוך סקירת תיאוריות פסיכולוגיות המתקשרות אליו ונבין מה כלול בתוכו מרכיב זה; נציג את תהליך התפתחות השפה על פי המודל ההתפתחותי שבבסיס מודל ה־DIR; נצפה בעבודה טיפולית על פי המודל, תוך התייחסות לשלוש הטכניקות הטיפוליות הבאות לידי ביטוי בה (טכניקת ה־Floor-Time, עבודה סנסומוטורית, ועבודה מובנית חלקית), נבין מהי "עבודה מובנית חלקית" וכיצד ניתן לשלבה בתכניות חינוכיות־גניות. תיאור מקרה מסכם ידגים את העבודה על פי המודל הלכה למעשה.

ההרצאות בקורס יועברו על ידי מרצים ממקצועות שונים, באמצעות מצגות וסרטי וידאו. למשתתפים יחולקו מקראה וחומר נוסף הקשור לתהליך ההכשרה של מודל ה־DIR בארץ.

תכנית הקורס

- ✦ סקירה כללית אודות המודל ומרכיביו השונים.
- ✦ מרכיב ה־D – DEVELOPMENT: נסקור את רצף השלבים ההתפתחותיים על פי המודל כבסיס להערכה ולהתערבות. נציג את חשיבותם, את השפעת רכישת כל שלב לצורך המשך ההתפתחות ונדגים כיצד מתבוננים על השלבים הללו בטיפול בילדים עם צרכים מיוחדים.
- ✦ מרכיב ה־I – INDIVIDUAL DIFFERENCES: נעמיק בנושא "הבדלים אינדיבידואליים", העיבוד החזותי־מרחבי והשלכות קשיים/אתגרים ביכולות אלה על ההתפתחות על כל מרכיביה (רגשית, מוטורית, קוגניטיבית ועוד). כמו כן ניגע מעט בחשיבות קיומן של תכניות סנסומוטוריות לילדים בגנים.
- ✦ התפתחות התקשורת והשפה על פי מודל ה־DIR: נתבונן על האופן בו תפיסת המודל ועקרונותיו מקבלים ביטוי בטיפול בילדים בשלבי ההתפתחות השונים.
- ✦ מרכיב ה־R – RELATIONSHIP: נבדוק את המשמעות שיש לקשר, ובעקבותיו לוויסות הדדי ולקשר משותף על ההתפתחות.
- ✦ עקרונות ה־FLOOR-TIME והאסטרטגיות בהן משתמשים ב־FT.
- ✦ עבודה מובנית חלקית ותוכניות טיפול (תכנית מערכתית המשלבת טיפולי FT, עבודה חצי מובנית ותכנית סנסומוטורית).
- ✦ תיאור מקרה מסכם.
- ✦ סיכום, תהליך ההכשרה, שאלות.